

ILEANA NEMEȘ – POP¹, ROMÂNIA

Baladă veche din Maramureș

Balada de față a fost transmisă oral de bunica autoarei, Pop Năstafă, din Ocna Șugatag, și reținută din perioada copilăriei, când autoarea era încă la școală. Textul a fost păstrat în memorie și nu a mai fost publicat integral până în prezent, fiind reproduse anterior doar câteva versuri. Varianta redată aici conservă particularitățile graiului maramureșean și structura orală specifică baladei tradiționale. În continuare, redăm textul baladei în varianta reconstituită din memorie, cu păstrarea particularităților dialectale specifice graiului maramureșean.

Numa' s-o ibdit odată
Un fecior și cu o fată,
Fecioru' o măriș a peți,
Le și cu mă-sa nu vre'.

Tatî-s-o-i făgăduie:
Tată, nu făgădui,
Că nici săptămâna n-a și
Și m-or prinde a mă mustra,
Unde, focu', ți-i zestrea
Care ți-o dat-o mă-ta?

Tu ai fost dint-on sat cu mine
Și-ai știut că eu n-am bine,
Pântru ce-ai zinit la mine?

Tu ai fost dint-on sat cu noi
Și-ai știut că eu n-am boi,
Pântru ce-ai zinit la noi?

Da' mă-sa așe-o strâgat:
Măi, Deordi, și măi Deordi,
Mâni îi târg la Șomcuta,

¹ Drd. la Universitatea de Vest din Timișoara; Referent cultural, Centrul Cultural Sighetu Marmației.

Du-te și tu cu a ta.
El nevasta și-o luat
Și la târg că o plecat,
De-a umbrița nucilor,
Pă ulița turcilor.

On câne de turc bătrîn
Nu să tacă și să treacă:
De vândut îi nevasta?

De vândut îi, săraca.
Cât îi cere pă dînsa,
Cât îi putea număra,
De-amu pînă ce-a-nsăra
Și mâni tăta zîuca,
De-amu pînă ce-a și sară
Și mâni tăta zîua iară.

Deordi banii o numărat
Și nevasta și-o lăsat,
Și acasă o plecat,

La târg; foto: Dan DINESCU

Da' mă-sa așe-o strâgat:
Haida, măi, Deordi, șî cină,
Laște-n zamă de găină!

Sie-ți, mămucă, de cină,
Cum mni-i mnie la inimă.

Dacă-i așe șî așe,
Du-te-napoi șî ți-o ie.

El înapoi o-nturnat
Șî nevasta ș-o aflat,
Șide' lângă o portiță,
Dreaptă ca o lumniniță,
Mândră ca o porumbiță.

Hei, tu, leancă de nevestă,
Unde îi turcuțu' tău?

În casă scrie la masă,
Du-te, zî-i să iasă-afară,
Să-i întorc eu banii iară.

El banii ți i-a lua,
Da' pă mine nu m-a da.

Du-te, măi, Deordi, acasă
Șî sie mă-ta voioasă,
Ș-atâta te-oi blăstăma:

Când a bate ceas de sară
Să te bată vânt de vară,
Când a bate vânt de noapte
Să te bată ceas de moarte,
Când a bate ceas de zî
Tu să nu te poți trezi,
Șî să știe-ntreaga țară
Că-i blăstăm de-o coconioară,
Șî să știe-ntreaga lume
Că-i blăstăm de om mninune.²

²

Culeasă din memorie, după bunica autoarei, (†) Pop Năstafă, 60 de ani, din Ocna Șugatag, 1983.

Mândră; foto: Gabriel MOTICA